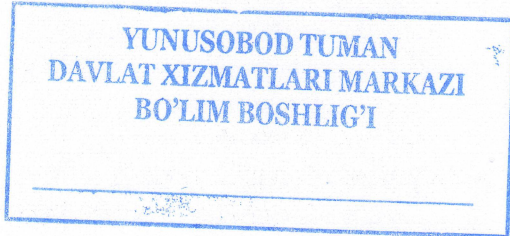

Юнусобод тумани
Давлат хизматлари маркази
томонидан 2023 йил “8” ноябр да
2308334 -сон реестр
рақами билан

РЎЙХАТГА ОЛИНГАН

“Миллий клиринг маркази”
акциядорлик жамияти
ягона таъсисчисининг
2023 йил “7” ноябр даги
1 – сонли қарори билан

ТАСДИҚЛАНГАН

М.Ў.

Жамият ягона таъсисчиси
“Ўзбекистон республика валюта биржаси”
акциядорлик жамияти
Бош директори Р.Р. Усманов

A handwritten signature in blue ink, appearing to be "R.R. Usmanov".

**“МИЛЛИЙ КЛИРИНГ МАРКАЗИ”
АКЦИЯДОРЛИК ЖАМИЯТИ
УСТАВИ**

ТОШКЕНТ – 2023 йил

I. УМУМИЙ ҚОИДАЛАР

1.1. “Миллий клиринг маркази” акциядорлик жамияти (кейинги ўринларда – “Жамият”) Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 2 сентябрдаги ПҚ-291-сонли “Капитал бозорини ривожлантиришнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида”ги Қарори ва «Ўзбекистон республика валюта биржаси» акциядорлик жамиятининг 2023 йил “7” ноябрдаги Қарорига асосан ташкил этилган.

1.2. Жамиятнинг мазкур Устави Ўзбекистон Республикасининг “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуни ва бошқа қонунчилик ҳужжатлари асосида ишлаб чиқилган.

1.3. Жамиятнинг тўлиқ фирма номи:

Ўзбек тилида (кирил алифбосида) - “**Миллий клиринг маркази**” акциядорлик жамияти;

Ўзбек тилида (лотин алифбосида) - “**Milliy kliring markazi**” aksiyadorlik jamiyati;

Инглиз тилида- **Stock company “National Clearing Center”**;

Рус тилида - **Акционерное общество “Национальный клиринговый центр”**.

1.4. Жамиятнинг қисқартирилган фирма номи:

Ўзбек тилида (кирил алифбосида): “Миллий клиринг маркази” АЖ (МКМ);

Ўзбек тилида (лотин алифбосида): “Milliy kliring markazi” AJ (МКМ);

Инглиз тилида: SC “National Clearing Center” (NCC);

Рус тилида: АО “Национальный клиринговый центр (НКЦ)”.

1.5. Жамиятнинг аббревиатура кўринишидаги фирма номи: **UzCC**.

1.6. Мазкур Уставда кўрсатилган Жамиятнинг барча номланишлари Жамиятнинг фирма номи ҳисобланади.

1.7. Жамиятнинг жойлашган ери (почта манзили): Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, Ш.Рашидов шоҳ кўчаси, 4 уй. Индекс: 100084.

1.8. Жамиятнинг веб-сайти: www.uzce-ncc.uz, www.uzce-ccp.uz.

Электрон почта манзили: info@uzce-ncc.uz, info@uzce-ccp.uz.

1.9. Жамият ўз фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ қарорлар қабул қилишда давлат ташкилотлари ва органларидан мустақилдир.

1.10. Жамият Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган тартибда қонунчилик билан қўриқланадиган (тижорат, хизмат) сирлар ва маълумотларнинг ҳимоя қилинишини таъминлайди.

1.11. Жамиятнинг фаолият муддати чекланмайди.

II. ЖАМИЯТ ФАОЛИЯТИНИНГ СОҲАСИ (АСОСИЙ ЙЎНАЛИШЛАРИ) ВА МАҚСАДИ

2.1. Жамият фаолиятининг асосий мақсадлари қуйидагилардан иборат:

- марказлашган клиринг (Clearinghouse) ва марказий контрагент сифатидаги фаолиятни амалга ошириш;

- клиринг иштирокчиларига самарали ва ишончли хизмат кўрсатишни таъминлаш мақсадида Жамият инфратузилмасини ривожлантириш;

- Жамият ва унинг акциядорлари манфаатларида тижорат ташкилоти сифатида молиявий-хўжалик фаолиятдан фойда олиш.

2.2. Жамият ўз мақсадларига эришиш учун фаолият ва хизмат кўрсатишнинг қуйидаги турларини (йўналишларини) амалга оширади:

1) айрим турдаги банк операцияларини амалга ошириш:

- юридик шахсларга банк ҳисобварақларини очиш ва уларни юритиш;

- юридик шахслар, жумладан вакиллик банклари номидан уларнинг банк ҳисобварақлари орқали пул ўтказмаларини амалга ошириш.

Банк операциялари (айрим турлари) Ўзбекистон Республикаси Марказий банкининг (кейинги ўринларда Марказий банк) махсус рухсатномаси асосида Ўзбекистон Республикаси қонунчилигида белгиланган тартибда амалга оширилади.

2) биржа битимлари бўйича мажбуриятларнинг бажарилишини таъминлаш мақсадида фондларни шакллантириш;

3) клиринг иштирокчилари учун мажбурий бўлган клиринг қоидаларини, шунингдек намунавий шартномаларни ва тузилган битимларни расмийлаштириш учун ҳужжатларнинг стандарт шаклини ишлаб чиқиш;

4) клиринг иштирокчилари ходимларининг касбий малакасини юқори савияда сақлашни таъминлаш мақсадида шарт-шароитлар яратиш;

5) клиринг иштирокчиларини тегишли ахборотлар билан таъминлаш;

6) клиринг фаолиятига оид дастурий таъминотларни ва автоматлаштирилган мажмуаларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш;

7) консалтинг (маслаҳат) ва ахборот хизматларини кўрсатиш;

8) қонунчиликда белгиланган бошқа фаолият турларини ўрнатилган тартибда амалга ошириш.

2.3. Жамият жорий хўжалик фаолиятини амалга ошириш учун қуйидаги ҳуқуқларга эга:

- қонунчиликда белгиланган чекловларни ҳисобга олган ҳолда юридик шахсларнинг улушлари ва устав капиталидаги улушларини олиш, сотиш ва бошқа битимлар тузиш;

- клиринг иштирокчилари ўз мажбуриятларини бажармаганликлари натижасида юзага келадиган зарарларни қоплаш имкониятини таъминлаш мақсадида суғурталовчи сифатида суғурта шартномаларини тузиш;

- қонун ҳужжатларига мувофиқ марказий контрагент сифатида РЕПО, СВОП ва бошқа шартномаларни тузиш;

- қонунчиликда тақиқланмаган бошқа операцияларни амалга ошириш.

2.4. Қонунчиликда белгиланган тартибда банк операциялари ва бошқа операциялар Жамият томонидан сўмда ва чет эл валютасида амалга оширилади.

2.5. Жамият қонунчилик билан тақиқланмаган ва Уставида кўрсатилмаган ҳар қандай фаолият тури билан қонунчиликда белгиланган тартибда шуғулланиши мумкин.

2.6. Жамият ўз номидан ва ўз ҳисобидан сўмда ва (ёки) чет эл валютасида вақтинча мавжуд бўлган бўш пул маблағларини тижорат банкларининг активларига, депозитларига ва (ёки) рисқи (таваккалчилиги) паст бўлган қимматли қоғозларга жойлаштиришга ҳақли.

2.7. Махсус рухсатнома (лицензия) олишни талаб қиладиган фаолият турлари Жамият томонидан шундай лицензия олинганидан кейин амалга оширилади.

III. ЖАМИЯТНИНГ ЮРИДИК МАҚОМИ ВА ҲУҚУҚЛАРИ

3.1. Жамият юридик шахс бўлиб, ўзининг мустақил балансига ва ҳисоб рақамига эга. Жамият жорий ҳисоб-китобларни амалга ошириш учун Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ва ўз ишларини (хизматларини) сотиш жойларида, шу жумладан Жамиятнинг хўжалик фаолияти амалга ошириладиган давлатлар ҳудудида жойлашган банкларда ва бошқа кредит муассасаларида валюта ва бошқа ҳисоб рақамларни очиши мумкин.

3.2. Жамият ўз фирма номидан фойдаланишда мутлақ ҳуқуққа эга. Жамият ўзининг фирма номи давлат тилида тўлиқ ёзилган ва тимсоли (логотипи) тасвирланган юмалоқ муҳрига (муҳрда кўшимча равишда фирма номи бошқа исталган тилда ҳам кўрсатилиши мумкин), ўз номи ёзилган штампи, бланкаларига, товар белгисига ва ўз тимсолига эга.

3.3. Жамият қонунчиликда белгиланган тартибда акциядорлик жамияти, масъулияти чекланган жамият шаклидаги шўъба ва тобе хўжалик жамиятларига эга бўлиши мумкин.

Шўъба ва тобе хўжалик жамиятлари ўз мулкида жамиятнинг овоз берувчи акцияларига эга бўлишга ҳақли эмас.

3.4. Жамият ўз филиалларига эга бўлиши мумкин. Жамиятнинг филиаллари ва ваколатхоналари юридик шахс ҳисобланмайди, Жамият акциядорларининг умумий йиғилиши тасдиқлаган Низомлар асосида иш кўради. Филиал раҳбарлари Жамият Директори томонидан тайинланади ва Ишончнома асосида иш юритади.

IV. ЖАМИЯТНИНГ ЖАВОБГАРЛИГИ

4.1. Жамият ўз мажбуриятлари бўйича ўзига тегишли бўлган барча мулки билан жавоб беради.

4.2. Акциядорлар Жамиятнинг мажбуриятлари юзасидан жавобгар бўлмайди ва унинг фаолияти билан боғлиқ зарарларнинг ўрнини ўзларига тегишли акциялар қиймати доирасида қоплаш таваккалчилигини ўз зиммасига олади.

4.3. Акцияларнинг ҳақини тўлиқ тўламаган акциядорлар Жамиятнинг мажбуриятлари юзасидан ўзларига тегишли акциялар қийматининг тўланмаган қисми доирасида солидар жавобгар бўлади.

4.4. Жамият ўз акциядорлари мажбуриятлари бўйича жавобгар эмасдир.

4.5. Давлат ва унинг органлари Жамият ўз зиммасига олган мажбуриятлар юзасидан жавобгар бўлмайдилар, худди шунингдек Жамият ҳам давлат ва унинг органлари олган мажбуриятлар юзасидан жавобгар бўлмайди.

V. ЖАМИЯТНИНГ УСТАВ КАПИТАЛИ ВА ЭЪЛОН ҚИЛИНГАН АКЦИЯЛАР

5.1. Жамиятнинг устав капитали акциядорлар олган Жамият акцияларининг номинал қийматидан ташкил топади ва Ўзбекистон Республикасининг миллий валютасида ифодаланади.

5.2. Жамият устав капиталининг миқдори **5 000 000 000,00 (беш миллиард) сўм.**

5.3. Жамият устав капитали 5 000 000 (беш миллион) дона эгасининг номи ёзилган оддий акциялардан иборат.

5.4. Бир дона оддий акциянинг номинал қиймати 1 000,00 (бир минг) сўм.

5.5. Жамиятнинг эълон қилинган акциялари – Жамият устав капиталини ошириш мақсадида жойлаштирилган акцияларига кўшимча равишда жойлаштиришга ҳақли бўлган эълон қилинган ва эгасининг номи ёзилган номинал қиймати **1 000,00 (бир минг) сўмлик 55 000 000 (эзлик беш миллион)** дона оддий акциялардан иборат.

VI. ЖАМИЯТНИНГ УСТАВ КАПИТАЛИНИ КўПАЙТИРИШ

6.1. Жамиятнинг устав капитали кўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтирилиши мумкин.

6.2. Кўшимча акциялар Жамият томонидан Жамият Уставида белгиланган эълон қилинган акциялар сони доирасидагина жойлаштирилиши мумкин.

6.3. Жамиятнинг устав капиталини кўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш ва Жамият Уставига устав капиталини кўпайтириш ҳамда жамиятнинг эълон қилинган акциялари сонини камайтириш билан боғлиқ ўзгартиш ва кўшимчалар киритиш ҳақидаги қарорлар Акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

6.4. Жамиятнинг устав капиталини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш тўғрисидаги қарорда жойлаштириладиган қўшимча оддий акцияларнинг сони, уларни жойлаштириш муддатлари ва шартлари белгиланган бўлиши керак.

6.5. Жамиятнинг устав капиталини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш жойлаштирилган қўшимча акцияларнинг номинал қиймати миқдорида рўйхатдан ўтказилади. Бунда Жамият Уставида кўрсатилган эълон қилинган муайян турдаги акцияларнинг сони ушбу турдаги жойлаштирилган қўшимча акцияларнинг сонига камайтирилиши керак.

6.6. Жамиятнинг устав капиталини қўшимча акцияларни жойлаштириш йўли билан кўпайтириш жалб қилинган инвестициялар, Жамиятнинг ўз капитали ва ҳисобланган дивидендлар ҳисобидан қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилиши мумкин.

6.7. Жамият акциялари учун тўловлар пул ва бошқа тўлов воситалари, мол-мулк, шунингдек пулда ифодаланадиган баҳога эга бўлган ҳуқуқлар (шу жумладан мулкрий ҳуқуқлар) билан амалга оширилиши мумкин.

VII. ЖАМИЯТНИНГ УСТАВ КАПИТАЛИНИ КАМАЙТИРИШ

7.1. Жамиятнинг устав капитали акцияларнинг номинал қийматини камайтириш ёки акцияларнинг умумий сонини қисқартириш йўли билан, шу жумладан акцияларнинг бир қисмини кейинчалик бекор қилган ҳолда Жамият томонидан акцияларни олиш йўли билан камайтирилиши мумкин.

7.2. Жамиятнинг устав капиталини акцияларнинг бир қисмини олиш ва бекор қилиш йўли билан камайтиришга йўл қўйилади.

7.3. Устав капиталини камайтириш ва Жамият Уставига тегишли ўзгартишлар киритиш ҳақидаги қарорлар Акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

VIII. ЖАМИЯТНИНГ АКЦИЯЛАРИ, УЛАРНИ ЖОЙЛАШТИРИШ ТАРТИБИ

8.1. Жамият акциялари эгасининг номи ёзилган эмиссиявий қимматли қоғозлар бўлиб, улар турига кўра оддий акциялардир.

8.2. Акция бўлинмасдир. Агар акция умумий мулк ҳуқуқи асосида бир нечта шахсга тегишли бўлса, бу шахсларнинг барчаси бир акциядор деб эътироф этилади ва акция билан тасдиқланган ҳуқуқлардан ўзларининг умумий вакили орқали фойдаланади.

8.3. Акциялар мулк ҳуқуқи ёки бошқа ашёвий ҳуқуқ асосида қайси юридик ёки жисмоний шахсга тегишли бўлса, ўша юридик ёхуд жисмоний шахс акциянинг эгаси — акциядор деб эътироф этилади.

8.4. Оддий акциялар овоз берувчи акциялар бўлиб, улар ўз эгасига дивидендлар олиш, Жамиятни бошқаришда иштирок этиш ҳуқуқини беради.

8.5. Жамият акцияларни ва акцияларга айирбошланадиган қимматли қоғозларни очик ва/ёки ёпиқ обуна воситасида жойлаштиришга ҳақли.

8.6. Акцияларнинг очик обунаси фақат ташкил этилган қимматли қоғозлар савдоларида ўтказилади.

8.7. Жамият акцияларининг жойлаштирилиши қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда амалга оширилади.

8.8. Жамият ўзи чиқарган акциялар бўйича уларни қайтариб сотиб олиш шарти билан битимлар тузишга, шунингдек ўзи чиқарган акцияларни ишончли бошқарувга беришга ҳақли эмас.

IX. ЖАМИЯТ АКЦИЯДОРЛАРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ

9.1. Жамият акциядорларининг ҳуқуқлари қуйидагилардан иборат:

- Жамиятнинг акциядорлари реестрига киритилиши;
- депо ҳисобварағидан ўзига тааллуқли кўчирма олиш;
- Жамият фойдасининг бир қисмини дивидендлар тарзида олиш;
- Жамият тугатилган тақдирда ўзларига тегишли улушга мувофиқ мол-мулкнинг бир қисмини олиш;
- акциядорларнинг умумий йиғилишларида овоз бериш орқали Жамиятни бошқаришда иштирок этиш;
- Жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти натижалари тўғрисида тўлиқ ва ишончли ахборотни белгиланган тартибда олиш;
- олган дивидендини эркин тасарруф этиш;
- қимматли қоғозлар бозорини тартибга солиш бўйича ваколатли давлат органида, шунингдек судда ўз ҳуқуқларини ҳимоя қилиш;
- ўзига етказилган зарарнинг ўрни қопланишини белгиланган тартибда талаб қилиш;
- ўз манфаатларини ифодалаш ва ҳимоя қилиш мақсадида уюшмаларга ва бошқа нодавлат нотижорат ташкилотларига бирлашиш;
- қимматли қоғозларни олишда зарар кўриш, шу жумладан бой берилган фойда эҳтимоли билан боғлиқ таваккалчиликларни суғурта қилиш ҳуқуқига эга.

9.2. Жамият акциядорларининг мажбуриятлари:

- мазкур Уставда кўрсатилган тартибда, миқдор ва усулларда акцияларнинг нархини тўлаш;
- мазкур Уставда назарда тутилган чегараларда, Жамият бошқарув органларининг қарорларига бўйсунуш;
- Жамиятнинг махфий тусда бўлган ахборотларини ошкор қилмаслик;
- ўзига оид маълумотлардаги ўзгаришлар ҳақида ўз вақтида ўз акцияларига бўлган ҳуқуқларини ҳисобга олиш бўйича хизматлар кўрсатувчи инвестиция воситачисини хабардор қилиш.

9.3. Акциядорлар мазкур Уставда ва қонунчиликда назарда тутилган бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўладилар. Акциядорлар қонунчиликка мувофиқ бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

X. ЖАМИЯТНИНГ ФОНДЛАРИ

10.1. Жамият ўз фаолиятини юритишда захира ва бошқа фондларни ташкил қилади.

10.2. Жамият устав капиталининг 15 (ўн беш) фоизи миқдорда захира фонди ташкил этилади.

10.3. Жамиятнинг захира фонди ушбу уставда белгиланган миқдорга етгунига қадар соф фойдадан ҳар йилги мажбурий ажратмалар орқали шакллантирилади. Ҳар йилги ажратмаларнинг миқдори Жамият уставида белгиланган миқдорга етгунига қадар соф фойданинг беш фоизидан кам бўлмаслиги керак.

10.4. Бошқа маблағлар мавжуд бўлмаган тақдирда, Жамиятнинг захира фонди Жамиятнинг зарарлари ўрнини қоплаш, Жамиятнинг корпоратив облигацияларини муомаладан чиқариш ва Жамиятнинг акцияларини қайтариб сотиб олиш учун мўлжалланади.

10.5. Жамиятнинг захира фондидан бошқа мақсадлар учун фойдаланиш мумкин эмас.

10.6. Жамият томонидан бошқа фондлар ҳам ташкил этилиши мумкин.

XI. ДИВИДЕНДЛАРНИ ТЎЛАШ ТАРТИБИ

11.1. Дивидендлар Жамият соф фойдасининг акциядорлар ўртасида тақсимланадиган қисмидир. Дивидендлар жамиятнинг жамият тасарруфида қоладиган соф фойдасидан ва (ёки) ўтган йилларнинг тақсимланмаган фойдасидан тўланади.

11.2. Жамият акцияларнинг ҳар бир тури бўйича эълон қилинган дивидендларни тўлаши лозим.

11.3. Дивидендлар акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига кўра пул маблағлари ёки бошқа қонуний тўлов воситалари ёхуд Жамиятнинг қимматли қоғозлари билан тўланиши мумкин.

11.4. Дивидендлар акциядорлар ўртасида уларга тегишли акцияларнинг сони ва турига мутаносиб равишда тақсимланади.

11.5. Жамият томонидан оддий акциялар бўйича ҳисобланган дивидендларни тўлаш акциядорларнинг дивидендларни олишга бўлган тенг ҳуқуқларига риоя этилган ҳолда амалга оширилади.

11.6. Жамият молиявий йилнинг биринчи чораги, ярим йиллиги, тўққиз ойи натижаларига кўра ва молиявий йил натижаларига кўра жойлаштирилган акциялар бўйича дивидендлар тўлаш тўғрисида қарор қабул қилишга ҳақли. Жамият молиявий йилнинг биринчи чораги, ярим йиллиги, тўққиз ойи натижаларига кўра жойлаштирилган акциялар бўйича дивидендлар тўлаш тўғрисида қарор қарор тегишли давр тугаганидан кейин уч ой ичида қабул қилиниши мумкин.

11.7. Акцияларнинг ҳар бир тури бўйича дивидендлар тўлаш, дивиденднинг миқдори, уни тўлаш шакли ва тартиби тўғрисидаги қарор молиявий ҳисоботнинг ишончилиги ҳақида аудиторлик хулосаси мавжуд бўлган тақдирда, молиявий ҳисобот маълумотлари асосида акциядорларнинг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

11.8. Дивидендлар тўлаш тўғрисидаги қарорда дивидендлар тўлаш бошланадиган ва тугалланадиган саналар кўрсатилган бўлиши лозим.

11.9. Дивидендларни тўлаш муддати ва тартиби акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорида белгиланади. Дивидендларни тўлаш муддати шундай қарор қабул қилинган кундан эътиборан олтимиш кундан кеч бўлмаслиги лозим.

11.10. Эгаси ёки эгасининг қонуний ҳуқуқий вориси ёхуд меросхўри томонидан уч йил ичида талаб қилиб олинмаган дивиденд акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига кўра Жамият ихтиёрида қолдирилиши мумкин.

XII. ЖАМИЯТ БОШҚАРУВИНИНГ ТУЗИЛМАСИ

12.1. Қуйидагилар Жамиятнинг бошқарув органлари ҳисобланадилар:

- **Акциядорларнинг умумий йиғилиши** – Жамиятнинг юқори бошқарув органи;
- **Директор** – Жамиятнинг кундалик фаолиятига яккабошчилик асосида раҳбарлик қилувчи ижроия органи.

12.2. Қуйидагилар Жамиятнинг назорат қилувчи органлари ҳисобланадилар:

- **Жамиятнинг ички аудит хизмати** – Жамиятнинг ижроия органи, филиаллари ва ваколатхоналари, Жамиятнинг таркибига кирувчи корхоналар ишини назорат қилишни ва баҳолашни амалга оширади.

XIII. АКЦИЯДОРЛАРНИНГ УМУМИЙ ЙИҒИЛИШИ

13.1. Акциядорларнинг умумий йиғилиши Жамиятнинг юқори бошқарув органидир.

13.2. Акциядорларнинг умумий йиғилиши ушбу умумий йиғилишда қатнашувчи акциядорлар томонидан очик овоз бериш йўли билан тайинланган (сайланган) акциядор ва/ёки унинг вакили томонидан олиб борилади.

13.3. Агар акциядорларнинг умумий йиғилишида иштирок этиш учун рўйхатдан ўтказиш тугалланган пайтда Жамиятнинг жойлаштирилган овоз берувчи акцияларининг жами эллик фоиздан кўпроқ овозига эга бўлган акциядорлар (уларнинг вакиллари) рўйхатдан ўтган бўлса, акциядорларнинг умумий йиғилиши ваколатли (кворумга эга) бўлади.

13.4. Барча оддий акциялар битта акциядорга тегишли бўлган тақдирда акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказилмайди. Акциядорларнинг умумий йиғилиши ваколатига киритилган масалалар бўйича қарорлар бундай акциядор томонидан якка тартибда қабул қилинади ҳамда ёзма шаклда расмийлаштирилади. Бунда ушбу акциядорлар умумий йиғилишига тайёргарлик кўриш, уни чақириш ва ўтказиш тартибини ҳамда муддатларини белгиловчи қоидалари қўлланилмайди, акциядорларнинг йиллик умумий йиғилишини ўтказиш муддатларига тааллуқли қоидалар бундан мустасно.

13.5. Акциядорларнинг йиллик умумий йиғилиши молия йили тугаганидан кейин олти ойдан кечиктирмай ўтказилади. Акциядорларнинг йиллик умумий йиғилишида Жамиятнинг тафтишчисини сайлаш тўғрисидаги, Жамиятнинг ижроия органи раҳбари билан тузилган шартноманинг муддатини узайтириш, уни қайта тузиш ёки бекор қилиш мумкинлиги ҳақидаги масалалар ҳал этилади, Жамиятнинг йиллик ҳисоботи Жамият ижроия органининг Жамиятни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисидаги ҳисоботлари ва бошқа ҳужжатлари кўриб чиқилади.

13.6. Акциядорларнинг йиллик умумий йиғилишидан ташқари ўтказиладиган умумий йиғилишлари навбатдан ташқари йиғилишлардир. Жамият акциядорларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши амалдаги қонунчиликка мувофиқ, йиғилиш чақириш ҳуқуқига эга бўлган шахсларнинг талабига биноан ўтказилади.

13.7. Акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказиш санаси ва тартиби, йиғилиш ўтказилиши ҳақида акциядорларга хабар бериш тартиби, акциядорларнинг умумий йиғилишини ўтказишга тайёргарлик вақтида акциядорларга бериладиган материалларнинг (ахборотнинг) рўйхати Жамият ижро органи томонидан белгиланади.

13.8. Акциядорлар умумий йиғилишининг ваколат доирасига қуйидагилар киради:

- Жамият уставига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ёки Жамиятнинг янги таҳрирдаги уставини тасдиқлаш;
- Жамиятни қайта ташкил этиш;
- Жамиятни тугатиш, тугатувчини (тугатиш комиссиясини) тайинлаш ҳамда оралик ва якуний тугатиш балансларини тасдиқлаш;
- эълон қилинган акцияларнинг энг кўп миқдорини белгилаш;
- Жамиятнинг устав капиталини кўпайтириш, шунингдек Жамият уставига Жамиятнинг устав капиталини кўпайтириш ҳамда Жамиятнинг эълон қилинган акциялари сонини камайитириш билан боғлиқ ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисидаги қарор қабул қилиш ҳамда тегишли ҳужжатларни (акциялар чиқариш тўғрисидаги қарор ва эмиссия рисоласини) тасдиқлаш;
- Жамиятнинг ички низомларини тасдиқлаш;
- Жамиятнинг устав капиталини камайитириш;
- Жамиятнинг жойлаштирилган акцияларини сотиб олиш;
- Жамиятнинг ташкилий тузилмасини тасдиқлаш, ижроия органини тузиш, унинг раҳбари ва аъзоларини сайлаш (тайинлаш) ва уларнинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш;

- Жамиятнинг ижроия органига тўланадиган ҳақ ва компенсацияларни, шунингдек уларнинг энг юқори миқдорларини белгилаш;
- Жамият тафтишчисини сайлаш ва унинг ваколатларини муддатидан илгари тугатиш, шунингдек тафтишчи тўғрисидаги низомни тасдиқлаш, Тафтишчига мукофот ва компенсациялар тўлаш;
- Жамиятнинг йиллик ҳисоботини ва йиллик бизнес-режасини, шунингдек Жамият фаолиятининг асосий йўналишлари ва мақсадидан келиб чиққан ҳолда Жамиятни ўрта муддатга ва узоқ муддатга ривожлантиришнинг аниқ муддатлари белгиланган стратегиясини тасдиқлаш;
- Жамиятни ривожлантириш стратегиясига эришиш бўйича кўрилаётган чора-тадбирлар тўғрисида Жамият ижроия органининг ҳисоботини мунтазам равишда эшитиб борган ҳолда Жамият фаолиятининг устувор йўналишларини белгилаш;
- Жамиятнинг фойдаси ва зарарларини тақсимлаш;
- дивидендлар тўлаш тўғрисида қарорни қабул қилиш, акцияларнинг ҳар бир тоифаси ва тури бўйича дивиденд миқдори, тўлов шакли ва тартибини белгилаш;
- Жамият Кузатув кенгашининг ва тафтишчисининг ўз ваколат доирасига кирадиган масалалар юзасидан, шу жумладан Жамиятни бошқаришга доир қонунчилик ҳужжатларида белгиланган талабларга риоя этилиши юзасидан Жамият кузатув кенгашининг ҳисоботларини ва тафтишчисининг хулосаларини эшитиш;
- Жамият томонидан корпоратив облигациялар, шу жумладан акцияларга айирбошланадиган облигациялар чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- қимматли қоғозларнинг ҳосилаларини чиқариш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- Жамиятнинг корпоратив облигацияларини қайтариб сотиб олиш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- Ўзбекистон Республикаси “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонунининг 35-моддасида назарда тутилган имтиёзли ҳуқуқни қўлламаслик тўғрисида қарор қабул қилиш;
- акциядорлар умумий йиғилишининг регламентини тасдиқлаш;
- акцияларни майдалаш ва йириклаштириш;
- Ўзбекистон Республикаси “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонунининг 8 ва 9 - бобларида назарда тутилган ҳолларда Жамият томонидан йирик ва аффилиланган шахслари билан битимлар тузиш тўғрисида қарор қабул қилиш;
- аудиторлик текширувини ўтказиш учун аудиторлик ташкилотини белгилаш, ушбу ташкилотнинг хизматларига тўланадиган энг кўп ҳақ миқдори ва у билан шартнома тузиш (шартномани бекор қилиш) тўғрисида қарор қабул қилиш;
- мол-мулкнинг бозор қийматини белгилашни ташкил этиш;
- Жамиятнинг йиллик бизнес-режасини тасдиқлаш;
- Жамиятда ички аудит хизматини ташкил этиш ва унинг ходимларини тайинлаш, шунингдек ҳар чоракда унинг ҳисоботларини эшитиб бориш;
- Жамият ижроия органининг фаолиятига дахлдор ҳар қандай ҳужжатлардан эркин фойдаланиш;
- Жамиятнинг захира фондидан фойдаланиш;
- Жамиятнинг филиалларини ташкил этиш ва ваколатхоналарини очиш;
- Жамиятнинг шўъба ва тобе хўжалик жамиятларини ташкил этиш;
- Жамиятнинг тижорат ва нотижорат ташкилотлардаги иштироки билан боғлиқ битимларни қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда тузиш;
- қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ бошқа масалаларни ҳал этиш.

13.9. Акциядорлар умумий йиғилишининг ваколат доирасига киритилган масалалар Жамиятнинг ижроия органи ҳал қилиши учун берилиши мумкин эмас.

13.10. Акциядорлар умумий йиғилишини ташкиллаштириш ва ўтказиш билан боғлиқ бошқа масалалар қонунчилик ва Жамиятнинг “Акциядорлар умумий йиғилиши тўғрисида” ги Низоми билан тартибга солинади.

XIV. ЖАМИЯТНИНГ ИЖРОИЯ ОРГАНИ

14.1. Жамиятнинг кундалик фаолиятига раҳбарлик қилиш ваколати ягона ижроия органи – Директор томонидан амалга оширилади.

14.2. Жамият Директори акциядорлар умумий йиғилишининг ваколатларига киритилган масалалардан ташқари барча масалаларни ҳал қилиш ваколатига эга.

14.3. Жамият Директори акциядорлар умумий йиғилиши томонидан 3 (уч) йил муддатга сайланади (тайинланади). Сайлангандан (тайинлангандан) сўнг Директор билан вазифаларини бажариш бўйича 3 (уч) йил муддатли шартнома тузилади, шартноманинг амал қилиш муддатини узайтириш ёки уни бекор қилиш мумкинлиги тўғрисида ҳар йили қарор қабул қилинади.

14.4. Жамият ходимлари мазкур Уставга ва қонунчиликка мувофиқ Жамият Директори билан меҳнат шартномасини тузадилар.

14.5. Жамият Директори ушбу Устав ва акциядорлар умумий йиғилиши томонидан тасдиқланган “Ижроия органи тўғрисида”ги Низом асосида иш олиб боради.

14.6. Жамият Директорининг мажбуриятлари ва ваколатларига қуйидагилар киради:

- акциядорларнинг йиллик ва навбатдан ташқари умумий йиғилишларини чақириш, Ўзбекистон Республикасининг “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуни 65-моддасининг ўн биринчи қисмида назарда тутилган ҳоллар мустасно;

- акциядорлар умумий йиғилишининг кун тартибини тайёрлаш;

- акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказиладиган сана, вақт ва жойни белгилаш;

- акциядорларнинг умумий йиғилиши ўтказилиши ҳақида хабар қилиш учун Жамият акциядорларининг реестрини шакллантириш санасини белгилаш;

- ўз ваколатлари доирасида Жамиятнинг мол-мулки ва пул маблағларини тассаруф этиш;

- Жамиятнинг таркибий бўлинмалар тўғрисидаги низомлар, ходимларнинг лавозим йўриқномаларини тасдиқлаш;

- Жамиятнинг ички меъёрий ҳужжатларини тасдиқлаш, акциядорлар Умумий йиғилишининг ваколатларига киритилган масалалар бундан мустасно;

- Жамият шўъба корхоналари, ваколатхоналари ва филиаллари учун мажбурий бўлган қарор, буйруқ ва фармойишлар чиқариш;

- Жамиятнинг таркибий бўлинмаларининг ўзаро самарали ҳаракатини таъминлаш;

- Жамиятни ривожлантириш дастурлари ва бизнес-режаларини ишлаб чиқиш, уларни ташкил этиш ва бажарилишини назорат қилиш;

- Жамиятнинг ваколатли бошқарув органи томонидан тасдиқланган бизнес-режада кўрсатилган миқдорларда фойда олишни таъминлаш;

- қонунчиликка мувофиқ Жамиятда бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботининг ташкил этилиши, ҳолати ва ишончилигини, йиллик ҳисоботлар ва бошқа молиявий ҳисоботлар тегишли органларга ўз вақтида тақдим этилишини, шунингдек акциядорларга, кредиторларга ва бошқа олувчиларга юбориладиган Жамият фаолияти тўғрисидаги маълумотлар тақдим этилишини таъминлаш;

- Жамиятнинг молия-хўжалик фаолияти тўғрисидаги ҳужжатлар Жамият тафтишчиси ёки Жамият аудитори талабига кўра тақдим этиш;
- ўз ваколати доирасида мол-мулкни олиш ёки уни бошқа шахсга бериш ёхуд мол-мулкни бошқа шахсга бериш эҳтимоли билан боғлиқ битим тузиш;
- Жамиятнинг тижорат сирини ташкил этувчи ахборотларни сақлаш. Жамиятнинг тижорат сирини ташкил этувчи маълумотлар рўйхати Жамият Директори томонидан белгиланади;
- ўз ваколатига тегишли ишларнинг ҳолати тўғрисидаги ахборотни Акциядорларнинг умумий йиғилишига белгиланган муддатда тақдим этиш;
- Жамият Акциядорларининг умумий йиғилишида қатнашиш, дивидендлар ҳисобланиши ва тўланиши бўйича акциядорларнинг барча ҳуқуқларига риоя қилиш;
- ўз ваколатлари доирасида Жамиятнинг самарали ва барқарор ишлашини таъминлаш;
- Ўзбекистон Республикаси қонунчилик ҳужжатларига ҳамда Жамият ички ҳужжатларига риоя қилиш;
- Жамиятнинг самарадор ва барқарор иш юритишини таъминлаган ҳолда кундалик фаолиятига раҳбарлик қилиш, акциядорлар Умумий йиғилишининг ваколат доирасига киритилган масалалардан ташқари;
- акциядорлар Умумий йиғилишининг қарорлари ижросини таъминлаш;
- Жамиятнинг шартомавий мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш;
- Жамият фаолияти ва ижтимоий соҳа ривожланиши учун зарур бўлган даромад олишни таъминлаш;
- Жамиятнинг бизнес-режа ва ривожланиш дастурларини ишлаб чиқиш, ижросини ташкил этиш ва назорат қилиш;
- Жамият фаолиятини юритишда қонунчилик талабларига риоя этишни таъминлаш;
- Жамият номидан ишончномасиз иш юритиш, давлат ташкилотлари ва муассасалари, барча мулк шаклларидаги корхона ва ташкилотларда унинг манфаатларини ҳимоя қилиш;
- банкларда ҳисоб рақамлар шу жумладан валюта ҳисоб рақамларини очиш ва Жамиятнинг банк ва бошқа молия ҳужжатларида биринчи имзо ваколатига эга бўлиш;
- давлат статистика ҳисоботи ва бухгалтерия ҳисоботини тегишли органларга тўлиқ ва ўз вақтида тақдим этилишини таъминлаш;
- ўзининг ваколатлари доирасида, Жамият мижозлари, корхона ва ташкилотлар билан шартномалар ва контрактларни имзолайди ва битимлар тузади, шунингдек шартнома мажбуриятлари бажарилишини таъминлаш;
- штатларни белгилаш, ходимларнинг штат рўйхатини тасдиқлаш;
- Жамиятга ходимларни ишга қабул қилиш, улар билан меҳнат шартномаларини тузиш ва бекор қилиш, уларга нисбатан интизомий жазо чораларини қўллаш, ходимлар томонидан меҳнат ва ижро интизомини риоя этилишини таъминлаш;
- Жамиятни малакали кадрлар билан таъминлаш, Жамият ходимларининг билими, малакаси, тажрибаси ва қобилиятларидан унумли фойдаланиш чораларини кўриш;
- Жамият ходимларининг малакасини ўқув курслари, семинарлар ва бошқа тадбирларда иштирок этиш орқали ошириш;
- Жамият ходимларининг ижтимоий кафолатларига риоя қилинишини ва улар меҳнатини муҳофаза қилишни таъминлаш;
- Жамиятнинг барча ходимлари томонидан бажарилиши мажбурий бўлган буйруқ ва фармойишлар чиқариш ва кўрсатмалар бериш;
- Жамият филиаллари ва ваколатхоналари штат жадвалларини тасдиқлаш;
- Жамиятнинг филиаллари ва ваколатхоналари раҳбарларини лавозимга тайинлаш ва лавозимдан озод этиш;

- филиал фаолиятининг асосий йўналишларини белгилаш ва уларнинг бизнес-режаларини ва бажариш тўғрисидаги ҳисоботларини тасдиқлаш;
- Жамият номидан амалдаги қонунчиликка асосан ишончномаларни бериш;
- Жамият таркибига кирувчи ташкилотларнинг бошқарув органлари йиғилишларида ўзининг вакилларини Жамият номидан овоз бериш тартибини белгилаш;
- Ўзбекистон Республикаси қонунчилик ҳужжатларига, ҳамда Жамият ички ҳужжатларига риоя қилиш;
- Жамият Директори, қонунчилик, ушбу Устав ва Жамиятнинг меъёрий ҳужжатларига мувофиқ бошқа ҳуқуқ (ваколат) ва мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

14.7. Жамият Директори ўз ҳуқуқларини амалга оширишда ва ўз бурчларини бажаришда Жамият манфаатларини кўзлаб иш тутиши лозим.

14.8. Жамият Директори Жамият ва унинг акциядорлари олдидаги ўз мажбуриятларини зарур даражада бажармаганлиги учун қонунчиликка ва мазкур Уставга мувофиқ жавобгар бўлади.

14.9. Жамият Директорини лавозимидан бўшатиш (ваколатини тугатиш) ҳақидаги қарор Жамият Акциядорларининг умумий йиғилиши томонидан қабул қилинади.

14.10. Директор томонидан ушбу Устав ва меҳнат шартномаси шартлари кўпол равишда бузилса, ёхуд Жамият бизнес – режасининг тасдиқланган кўрсаткичлари бажарилиши бузилган ҳолларда ва унинг ҳаракатлари (ҳаракатсизлиги) натижасида Жамиятга келтирилган зарарлари сабабли у билан тузилган меҳнат шартномаси қонунчиликда белгиланган тартибда муддатидан илгари бекор қилиниши мумкин.

14.11. Жамият Директори ваколати муддатидан илгари бекор қилинган ҳолда унинг вазифасини вақтинча бажаришни Акциядорларнинг умумий йиғилиши қарорига мувофиқ тайинланган шахс амалга оширади.

XV. ЖАМИЯТНИНГ ФАОЛИЯТИНИ НАЗОРАТ ҚИЛИШ

15.1. Жамиятда ички аудит хизмати ташкил этилиши мумкин. Ички аудит хизмати Жамиятнинг акциядорлар умумий йиғилишига ҳисобдордир. Ички аудит хизмати ходимларининг сони ва шахсий таркиби қонунчилик билан белгиланган тартибда ташкил этилади.

15.2. Ички аудит хизмати Жамиятнинг ижроия органи, филиаллари ва ваколатхоналари томонидан қонунчиликка, Жамият уставига ва бошқа ҳужжатларга риоя этилишини, бухгалтерия ҳисобида ва молиявий ҳисоботларда маълумотларнинг тўлиқ ҳамда ишончли тарзда акс эттирилиши таъминланишини, хўжалик операцияларини амалга оширишнинг белгиланган қоидалари ва тартиб-таомилларига риоя этилишини, активларнинг сақланишини, шунингдек Жамиятни бошқариш юзасидан қонунчиликда белгиланган талабларга риоя этилишини текшириш ҳамда мониторинг олиб бориш орқали Жамиятнинг ижроия органи, филиаллари ва ваколатхоналари ишини назорат қилади ҳамда баҳолайди.

15.3. Ички аудит хизмати ҳар чорак натижалари бўйича ва молия йили тугагандан сўнг, Жамият акциядорлари умумий йиғилишига ҳисобот топширади. Ички аудит хизматининг хизмат вазифалари Ўзбекистон Республикаси қонунчилиги талабларига мувофиқ ўрнатилади. Ички аудит хизмати ходимлари билан меҳнат шартномасини Жамият Директори имзолайди.

15.4. Ички аудиторнинг иш режаси, харажатлар сметаси Жамият акциядорлари умумий йиғилиши томонидан тасдиқланади.

15.5. Ички аудит хизмати фаолияти акциядорлар умумий йиғилиши томонидан тасдиқлаган «Ички аудит хизмати тўғрисида»ги Низом билан белгиланади.

XVI. НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ҚИЛИШ

16.1. Устав бўйича келиб чиқадиган барча низо ва келишмовчиликлар акциядорларнинг ўзаро келишув йўли билан қонунчиликка ва ушбу уставга асосан ҳал қилинади.

16.2. Низо ва келишмовчиликларни музокаралар йўли билан ҳал қилиш имконияти бўлмаган тақдирда улар суд орқали Ўзбекистон Республикаси қонунчилик ҳужжатларига мувофиқ ҳал қилинади.

XVII. ЯКУНЛОВЧИ ҚОИДАЛАР

17.1. Жамият Уставида кўзда тутилмаган барча ҳолатлар Ўзбекистон Республикасининг “Акциядорлик жамиятлари ва акциядорларнинг ҳуқуқларини ҳимоя қилиш тўғрисида”ги Қонуни ва Ўзбекистон Республикасининг бошқа қонунчилик ҳужжатлари талабларига мувофиқ тартибга солинади.

17.2. Агар мазкур Уставнинг бирон бир қоидаси ўз кучини йўқотган бўлса, бу қоида бошқа қоидаларни тўхтатиш учун сабаб бўлмайди.

17.3. Ушбу Устав Ўзбекистон Республикаси қонунчилик ҳужжатларида белгиланган тартибда давлат рўйхатидан ўтказилган пайтдан бошлаб кучга киради.

ЖАМИЯТ ЯГОНА ТАЪСИСЧИСИ:
“Ўзбекистон республика валюта биржаси”
акциядорлик жамияти

Бош директор
Р.Р. Усманов

